

Publicera med öppen tillgång – open access

Ett villkor för att få bidrag av oss är att du publicerar dina forskningsartiklar så att alla kan ta del av dem gratis på internet. I din återrapportering av bidrag accepterar vi enbart artiklar som är publicerade enligt kraven på öppen tillgång, så kallad open access.

Dina forskningsresultat ska vara öppet tillgängliga

De artiklar du tar med när du återrapporterar ett bidrag från Vetenskapsrådet ska vara publicerade enligt kraven på öppen tillgång till vetenskapliga publikationer. Det innebär att alla kan få tillgång till dina forskningsresultat via internet. Senast sex månader efter att de publicerats måste de gå att få tag i gratis på internet. Om du har bidrag inom utbildningsvetenskap eller humaniora och samhällsvetenskap gäller tolv månader.

Vi gör undantag för monografier och böcker

Än så länge gäller kravet på öppen tillgång enbart vetenskapliga publiceringar i tidskrifter och konferensrapporter. Monografier och bokkapitel måste inte publiceras med öppen tillgång. Vetenskapsrådet planerar dock att utvidga kraven även till dessa publikationsformer. För att få hjälp med vetenskaplig granskning och med publicering av vetenskapliga böcker med öppen tillgång kan forskare och förlag till exempel vända sig till Kriterium.

Räkna in merkostnaden i din ansökan

Räkna in eventuella merkostnader för publiceringen när du söker bidrag från oss. Det gäller både om du publicerar i en tidskrift som publicerar med öppen tillgång och om du publicerar i en hybridtidskrift, det vill säga en traditionell tidskrift som erbjuder öppen tillgång mot en artikelavgift.

Det finns avtal om öppen tillgång med de stora tidskriftsförlagen

Öppen tillgång har förhandlats fram med de stora förlagen. Det innebär att du inte behöver betala någon författaravgift (APC) för att uppfylla Vetenskapsrådets krav om öppen tillgång när du publicerar artiklar i många av tidskrifterna. Förlagen som Sverige har avtal med via Bibsamkonsortiet är bland andra Elsevier, Springer Nature, Taylor and Francis, SAGE, SPIE, Wiley och Oxford University Press. Publicering sker med CC-BY-licens enligt de flesta avtalen, vilket är i enlighet med Vetenskapsrådets krav och villkor.

Läs mer om villkoren på Kungliga bibliotekets hemsida via länken nedan. Där finns även en lista med kontaktpersoner vid respektive lärosäte som kan ge ytterligare information om vilka avtal som gäller för ditt lärosäte.

[Kungliga bibliotekets plattform för öppen tillgång](#)

Fyra sätt att publicera med öppen tillgång

Publicera i en tidskrift med öppen tillgång – det finns över 16 500 tidskrifter i världen som publicerar med öppen tillgång. Alla använder sig av sakkunniga som bedömer kvaliteten i artiklarna, så kallad peer-review. Se en lista i Directory of open access journals (DOAJ)

Publicera i en hybridtidskrift – en hybridtidskrift är en traditionell prenumerationsbaserad tidskrift som erbjuder författare att publicera med öppen tillgång mot en avgift.

Parallellpublicera i ett fritt tillgängligt arkiv – i princip alla svenska lärosäten har ett öppet digitalt arkiv. När artikeln publiceras, eller senast sex respektive tolv månader senare (se ovan), ska du spara en kopia av din artikel i ett öppet arkiv. Du ska spara den version av artikeln som är innehållsligt identisk med den publicerade, men den behöver inte ha tidskriftens layout.

Publicera på en webbplats vid ditt lärosäte – du lägger upp och tillgängliggör artikeln på webbplatsen, till exempel som pdf. Detta är dock inget vi rekommenderar eftersom länkar till webbplatser ofta bryts och publikationen därmed kan blir svår att hitta. Om du väljer detta alternativ, lägg då även en kopia i det digitala arkivet som öppnas när embargotiden har löpt ut.

Välj rätt publikationslicens

Du ska publicera med en licens som tillåter att andra tar del av och använder dina forskningsresultat. De forskare som betalar en så kallad publiceringsavgift (APC) för att publicera en artikel med öppen tillgång ska publicera med en Creative Commons-licens, den variant som benämns som CC-BY. Den innebär att de som använder, bearbetar eller sprider dina artiklar ska uppge att det är du som är upphovsman. Du behåller också rätten att sprida din forskning.

CC-BY-licensen är den standardlicens som flera internationella organisationer rekommenderar.

[Läs mer på Creative Commons webbplats](#)

Därför kräver vi öppen tillgång till vetenskapliga publikationer

Vetenskapsrådet driver utvecklingen mot öppen tillgång till vetenskapliga publikationer tillsammans med andra forskningsfinansiärer i och utanför Sverige.

Skäl till varför vi kräver öppen tillgång:

- Vi anser att alla ska ha tillgång till forskningsresultat som finansieras av allmänna medel.
- Forskningsresultat som går att läsa gratis på internet når även forskare utanför det egna fältet.
- Människor utanför forskarsamhället får möjlighet att ta del av vetenskapliga artiklar som har koppling till deras yrkesverksamhet.
- Forskning som publiceras med öppen tillgång får snabbare spridning och artiklarna citeras oftare.